

Βραδύτερον ὁ Schéele καταλιπὼν τὴν Στοκόλμην μετέβη εἰς Οὐψάλην, ὅπου ὁ Βέργγμαν ἐδίδασκεν ἐπιτυχῶς τὴν χημείαν. Ὁ Βέργγμαν, γεννηθεὶς ἐν Κεστεριναβέργγῃ τῆς Σουηδίας τὴν 9 Μαρτίου 1735, ἦτο εἰς τῶν προνομιούχων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἀναδεικνύονται προάγοντες ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, συγκαταριθμεῖται δὲ καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν μαρτύρων τῆς ἐργασίας. Ἡ ὑγεία αὐτοῦ ἦτο ἀνέκαθεν ἀδύνατος, ἐφθειρε δὲ αὐτὴν ἐντελῶς διὰ τοῦ κόπου. Κατὰ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔνατον ἔτος αὐτοῦ θελήσας νὰ εἰσέλθῃ εἰς λέμβον, ἔπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ μὴ δυνηθεὶς ν' ἀντιστῆ εἰς τὰς συνεπείας τοῦ κρουολογήματος τούτου, ἀπέθανε παθὼν δεινὸν πυρετόν.

Ὁ Schéele μεταβὰς εἰς Οὐψάλην εἶδε τὸν Βέργγμαν, ὅστις ἐκτιμῆσας τὴν ἀξίαν τοῦ φοιτητοῦ τῆς φαρμακευτικῆς καὶ γενόμενος προστάτης αὐτοῦ, ἐγνωστοποίησεν εἰς τὴν Εὐρώπην δλόκληρα τὰ σπουδαῖα ἔργα, δι' ὧν ἐπλούτισεν ἀλλεπαλλήλως τὴν ἐπιστήμην. Ἐν τούτοις ὁ Schéele, εὐτυχῶς ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ ἀνακαλύψεων, ἦτο ἀτυχέστατος εἰς ὅλας τοῦ βίου του τὰς περιστάσεις. Ἐνῶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διέπρεπεν ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ἦτο ἄγνωστον ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας κατὰ τινα ἔξω τοῦ βασιλείου του περιήγησιν, ἀκούσας πολλὰκις ἀναφερόμενον τὸν Schéele ὡς χημικὸν ἔξοχον, ἀπεφάσισεν ἐπιστρέφωσιν νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐπιστήμονα, ὅστις τοιαύτην περιεποιεῖ δόξαν εἰς τὸ ἔθνος του, διέταξε δὲ νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἱπποτῶν τοῦ τάγματός του. Ὁ ὑπουργὸς ἐθαύμασε βλέπων τὸ ὄνομα τοῦ Schéele ἐπὶ ἐγγράφου φέροντος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ βασιλέως.

— Schéele ! Schéele ! ἔλαγε καθ' ἑαυτὸν, ποῖος ἄρα γε εἶναι αὐτός ;

Ἐν τούτοις ἡ διαταγὴ ἦτο ρητὴ. Ὁ Schéele ἐπαρσημορορήθη. Ἀλλὰ τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ ; Ὁ λάβων τὸ παράσημον δὲν ἦτο ὁ περίφημος χημικὸς, ἀλλ' ἄλλος τις Schéele, ὃν μεγάλως ἐξέπληξεν ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῆ ἀμοιβή.

Ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ συμβεβηκότος τούτου, ὁ Schéele εἶχε μεταβῆ εἰς Kœpzing, ὅπως ζητήσῃ εἰς γάμον χήραν ἔχουσαν φαρμακεῖον καὶ τινα περιουσίαν. « Ἀλλ' ἐξετάσας τὰ πράγματα ἐκ τοῦ σύνεγγυς εὕρισκει ὅτι ἡ κληρονομία εἶναι κατὰχρως, καὶ ὅτι ἡ πτωχὴ χήρα δὲν ἔχει τίποτε. Ἀντὶ λοιπὸν ζωῆς ἡσύχου καὶ εὐπόρου, παρουσιάζεται βίος κοπιώδης καὶ πολυεργός. Ἀλλ' ὅμως ὁ Schéele δὲν ὀπισθοδρομεῖ καὶ ἀναδέχεται αὐτὸν ἄνευ δισταγμοῦ, φρονῶν ὅτι ὁ θεωρῶν ἑαυτὸν ἄξιον νὰ λάβῃ, πρέπει νὰ ἦναι ἔτοιμος καὶ νὰ δώσῃ. Ἀρχεται λοιπὸν ἐργαζόμενος καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξακολουθῶν τὰς ἐρεῦνας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ φαρμακεῖον αὐτοῦ ἐπιμελούμενος, μεταχειρίζεται ὅλας τοῦ καταστήματος τὰ

κέρδη πρὸς ἀπότισιν τῶν χρυσῶν. Ἐκ τῶν ἐξακοσίων λιβρῶν, ἃς κατ' ἔτος ἐκέειναι, προσδιορίζει τὰς ἑκατὸν διὰ τὰς προσωπικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, καὶ ἀφιεροῖ τὰ ἐπίλοιπα εἰς τὴν χημείαν, τὸ δ' ἐυτελὲς τοῦτο ποσὸν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἐρεῦνας, δι' ὧν ἔγινε περιφημος ».

Ἡ ἱκανότης τοῦ Schéele ἀνεπλήρου τὰ πάντα. Ἐχὼν ὀλίγα ἀποστακτικὰ σκευῆ καὶ φιάλας καὶ κύστεις, ἐν αἷς ἐνέκλειε τὰ ἀέρια, ἐπέτυχε πλείστας σπουδαίας ἀνακαλύψεις, ὧν μία μόνη ἤθελε δοξάζει τὸν βίον ἐπιστήμονος. Ὅσάκις ἤπτετο οὐσίας τινὸς, κατώρθου πολύτιμον εὑρημα. Εἰς μίαν μόνην διατριβὴν περὶ τοῦ ὀξειδίου τοῦ μαγγανησίου καταδεικνύει τρία ἄγνωστα σώματα, τὸ μαγγανήσιον, τὸ χλωρίον καὶ τὴν βαρσίαν, καὶ ὑποδεικνύει τὴν ὑπερξίν τοῦ ὀξυγόνου. Ὁ Schéele ἀνεκάλυψε πλῆθος νέων ὀξέων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφερόμεν ὡς ἰδιαζόντως ὠφέλιμα τὸ τρυκικὸν ὀξύ, τὸ κιτρικὸν καὶ τὸ ταννικὸν.

« Ἐὰν θέλετε νὰ παρκαλουθήσητε αὐτὸν εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐρεῦνας, λέγει ὁ κ. Dumas, ἀνάγκη εἶναι νὰ διέλθητε μετ' αὐτοῦ πάντα τῆς χημείας τὰ μέρη, τότε δὲ θέλετε θαυμάσει τὸ εὐκαμπτον τοῦ πνεύματός του, τὸ γόνιμον τῆς μεθόδου του, τὸ ἀσφαλὲς τῆς χειρὸς καὶ τὴν ἔκτακτον ὀξύνειαν, ἧτις ὀδηγεῖ αὐτὸν πάντοτε εἰς τὴν ἀλήθειαν. . . »

Ἀλλὰ καὶ ποῖος περὶ τὴν ἐργασίαν ζῆλος ! Ὁ πρόεδρος Βερλὺ καὶ ὁ Elhuyat ἐπισκεφθέντες αὐτὸν περὶ τὰ τέλη τοῦ βραχυχροῦ βίου του, εὖρον τὸν ἄνδρα, οὗ ἡ φήμη εἶχεν ἐλκύσει αὐτοὺς μακρόθεν καὶ πρὸς ὃν ἤρχοντο νὰ ἐκφράσωσι τὸ σέβας αὐτῶν, φέροντα ποδιὰν καὶ ἐργαζόμενον ἐν τῷ φαρμακείῳ του. Ἄμα μαθὼν τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκεψέως των ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν του μετὰ θαυμασίας ἀπλότητος.

Ὁ Schéele πληρώσας τὰ χρῆμα τῶν προκατόχου του ἤλπιζεν ἤδη νὰ γευθῆ τοὺς καρποὺς τῶν κόπων του καὶ ν' ἀποκατασταθῇ ἐντελῶς, νυμφευόμενος τὴν χήραν, ἧτις εἶχε ταῦτίσει τὴν τύχην της μετὰ τῆς ἰδικῆς του, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου του προσεβλήθη ὑπὸ ὀξέος πυρετοῦ, μετὰ τέσσαρας δὲ ἡμέρας ὁ ταπεινὸς καὶ ἔνδοξος Schéele ἀπεβίωσεν (22 Μαΐου 1784). Ἦτο τεσσαράκοντα τεσσαρῶν ἐτῶν.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΤΣΟΥ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν ἔτει 1848 ἐπιτροπὴ γυναικῶν τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπευτικὴ ἐγένετο δεκτὴ ἐν τῷ Hôtel-de-Ville, ἐν Παρισίῳ, καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Λαμαρτίνον.

— Πολίτα, εἶπε μία ἐξ αὐτῶν, πολλὰι γυναῖκες ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσι πρὸς σὲ ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ σοὶ ἐκφράσωσι τὸν θαυμασμόν, ὃν ἐνέπνευσας εἰς αὐτάς. Εἴμεθα πενήτηκοντα ἐδῶ, καὶ ἐν